

1 Inleiding

Stichting Mooi 't Goy i.o. heeft medio december 2015 een brief aan het college van B&W van Houten geschreven waarin de Stichting onder andere zorgen uitspreekt over de RES Kromme Rijnstreek en een reactie geeft op de geformuleerde randvoorwaarden. Bestuursleden van de Stichting hebben actief deelgenomen aan de inspraak mogelijkheden voor inwoners en stakeholders. In die bijeenkomsten is gepresenteerd wat er met de feedback op de in eerste aanleg geformuleerde randvoorwaarden is gedaan. Wij zijn daarin teleurgesteld. De nieuwe randvoorwaarden en de daarbij opgenomen toelichting nemen onze zorgen niet weg. Integendeel. We zien het volgende:

1. We zien dat er op niet essentiële onderdelen wel wat aanpassingen zijn gedaan, maar dat dit vooral gebeurt met kwalitatieve criteria die lastig te meten zijn.
2. We stellen vast dat met onze fundamentele kritiek dat de randvoorwaarden voor windmolens geen waarborgen voor gezondheidsrisico's van inwoners bieden, niets is gedaan. Dat wordt toegelicht in paragraaf 3.
3. We zien dat op het vlak van de windmolens de nieuwe voorwaarden meer in het voordeel van initiatiefnemers zijn geformuleerd. De ambitie om windmolens te plaatsen is zo groot dat er alles aan wordt gedaan om omwonenden die bang zijn voor hun gezondheid, de wind uit de zeilen te nemen. Dat wordt duidelijk in de 5^e kolom van de tabel in paragraaf 5. In die paragraaf vergelijken wij de oude met de nieuwe randvoorwaarden.

In dit document maken we in paragraaf 4 een verschillenanalyse van de randvoorwaarden in eerste opzet en de nieuwe randvoorwaarden. En gaan we in paragraaf 3 in op de gezondheidsrisico's van windmolens. We starten hierna in paragraaf 2 met een samenvatting.

2 Gezondheidsrisico's windmolens

Door het project RES Kromme Rijnstreek is onder de stakeholders een niet gedateerd werkdocument verspreid (2^e helft januari 2021) met de bijgestelde randvoorwaarden voor zonnevelden en windmolens. In de toelichting is aangegeven dat het project met behulp van alle reacties van bewoners en stakeholders tot de lijst met randvoorwaarden is gekomen. In het document wordt aangegeven dat de weerstand er toe heeft geleid tot een verdere uitsluiting van grote delen van het Kromme Rijngebied voor zonnevelden en windmolens. Wij herkennen deze opmerking niet.

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

In de notitie is ook aangegeven dat er veel reacties zijn gekomen op de minimale afstand tot windmolens. Ook leden van het bestuur van Mooi 't Goy hebben dat meerdere malen ingebracht. Daarbij hebben we erop gewezen op ervaringen elders waar grote geluidsoverlast wordt ervaren en mensen zich weggejaagd voelen uit hun woningen. Wij hebben daarom ingebracht dat een afstand van 10x de turbinehoogte in de randvoorwaarden zou moeten worden opgenomen. Bij de voorgestelde referentie windmolens gaat het dan om circa 1.600 meter. Met ons hebben veel inwoners en stakeholders soortgelijke reacties gegeven.

Het project besluit daar niet in mee te gaan met het volgende argument: *'Bij het oprekken van de afstanden naar meer dan 400 meter blijkt dat er in de KRS amper ruimte is om duurzame energie op te wekken. Dit zou betekenen dat we geen/amper geschikte gebieden kunnen vinden om te dragen aan de opgave. Dit is voor de samenwerkende gemeenten in fase van het proces geen optie'.*

Dit argument is allereerst feitelijk niet juist. De kritiek van inwoners en stakeholders op de minimale afstand richt zich immers met name op de 400 meter voor windmolens en niet, of in veel mindere mate, op zonnevelden. Als het waar is dat bijvoorbeeld een norm van 10x de turbinehoogte bij windmolens het vrijwel onmogelijk maakt om windmolens te plaatsen, kunnen er nog steeds zonnevelden worden geplaatst. Het is dus niet juist om te stellen dat deze norm ertoe zou leiden dat er in de KRS amper ruimte is om duurzame energie op te wekken.

In plaats van een harde norm van b.v. 10x de turbinehoogte stellen de gemeenten nu een werkafpraak voor waarbij wordt uitgegaan van een minimale afstand tot de woningen van 400 meter en er lokaal per initiatief wordt beoordeeld hoe kan worden rekening gehouden met de achterliggende zorgen m.b.t. overlast en gezondheid. Daarbij wordt aangegeven dat innovatie om te komen tot steeds stillere windmolens ook invloed heeft op de te maken afwegingen.

2.1 Standpunt en advies Stichting Mooi 't Goy

Het bestuur van Mooi 't Goy heeft geen vertrouwen in de formulering voor de minimale afstand tot woningen. De formulering is 'bo-terzacht': wat is rekening houden met, hoe wordt beoordeeld, wat zijn zorgen en wat niet, wat is overlast en wat is gezondheid? De formulering leidt tot juridische strijd, procedures bij de Raad van State, frictie en wrevel tussen inwoners en gemeenten en hoge maatschappelijke kosten. Daar wordt niemand beter van en dat zouden bestuurders en raadsleden van gemeenten niet moeten willen.

Wij vinden dat het belang van de gezondheid van inwoners voorop moet staan en dat eerst feitelijk moet komen vast te staan dat windmolens zonder gezondheidsrisico's op kortere afstand dan 10x de turbinehoogte kunnen worden geplaatst. Wij vinden daarom dat er voor dit moment een harde norm moeten worden gesteld. Dat dit er op dit moment toe leidt dat er minder windmolens kunnen worden geplaatst en dat de vier gemeenten in het aanbod aan het Rijk meer zonnevelden moeten opnemen, is een logisch gevolg van een overheid die voor de belangen van zijn inwoners gaat staan. Pas als er elders wetenschappelijk gevalideerde praktijkervaringen zijn met een type windmolen dat geen gezondheidsrisico's heeft, kan de norm naar beneden worden bijgesteld.

3 Verschillenanalyse randvoorwaarden zonnevelden

3.1 Standpunt en advies Stichting Mooi 't Goy

Wij hebben in onze reactie richting het college van Houten aangegeven dat de gemeente Houten als lokale overheid duidelijk sturing moet geven aan de plaatsen waar zonnevelden wel en niet mogen worden toegelaten. Wij vinden het bijvoorbeeld onbegrijpelijk dat de groenzone tegenover de kerk aan de Beusichemseweg niet 'rood' is ingekleurd op de kaart voor zonnevelden. Maak meer gebieden dan nu rood is ons advies en stel duidelijke voorwaarden. Stel als harde voorwaarde dat zonnevelden altijd met een groene haag die tenminste 1 meter boven de zonnevelden uitsteekt moet worden omzoomd. Als daaraan niet voldaan, krijgt de initiatiefnemer geen vergunning. De wijze van formuleren is nu meer kwalitatief en beschermt het unieke buitengebied onvoldoende.

Bij de voorwaarden is het goed om te beseffen dat de voorwaarden die gemeenten formuleren geen harde voorwaarden zijn, maar dat de initiatiefnemer 'punten' kan krijgen voor de mate waarin hij aan de randvoorwaarde voldoet. In theorie kan een initiatiefnemer, als wij het goed hebben begrepen, dus aan 1 of meer randvoorwaarden voorbijgaan als hij voldoende punten scoort op andere randvoorwaarden. Wij vinden dat er meer voorwaarden als uitsluitingsgrond moeten worden geformuleerd. Dat wil zeggen dat als überhaupt niet aan die voorwaarde wordt voldaan, een initiatiefnemer geen vergunning krijgt.

Wij denken overigens dat een puntensysteem onnodig complex is en dat gemeenten veel duidelijker moeten sturen. Voorstel: wij denken dat het puntensysteem niet de oplossing is of kan zijn en dat er altijd een samenhangend oordeel nodig is waarbij je rekening houdt met 'harde criteria'.

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Naast dit algemene standpunt en advies zijn in de 5^e kolom van onderstaande tabel ook detail standpunten en adviezen opgenomen.

Randvoorwaarden zonnevelden				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie in eerste aanleg	Bijgestelde randvoorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
1.	We voorkomen plaatsing van zonnevelden in gebieden met cultuurhistorie, archeologie, Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten.	Goed om te vragen, maar stel nu dat inwoners de afweging moeten maken: in een gebied met deze waarden dan wel vlak bij ons huis? Dat vraagstuk komt met deze vorm van enquêteren niet naar voren.	<p><u>Nieuwe randvoorwaarde 3:</u> Plaatsing van zonnevelden in gebieden van cultuurhistorische waarden en binnen de Hollandse Waterlinie is alleen mogelijk als dit deze waarden niet aantast en bij voorkeur versterking van deze waarden oplevert.</p> <p><u>Nieuwe randvoorwaarde 4:</u> Bij plaatsing van zonnevelden in de buurt van Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten moeten rekening worden gehouden met het aanzicht en bestaande zichtlijnen. We zorgen dat het zonneveld niet zichtbaar is vanuit de zichtlijnen op het beschermde stads- en dorpsgezicht en omgekeerd.</p>	
2.	We zorgen voor goede aansluiting op het elektriciteitsnetwerk.	Hier is iedereen uiteraard 100% voor. Het heeft dus geen enkele toegevoegde waarde om dit aan bewoners voor te leggen. Dat dit toch gebeurt, versterkt het gevoel dat dit inspraak om de inspraak is.	<p><u>Nieuwe randvoorwaarde 9:</u> Bij de plaatsing van zonnevelden streven we naar zo veel mogelijk efficiëntie bij aansluiting op het stroomnet. Daarbij wordt ook gekeken naar de balans tussen de opwek van windenergie en de opwek van zonne-energie.</p>	Zie ons advies standpunt en advies bij 2.1. Deze nieuwe randvoorwaarde 9 lijkt heel logisch, maar als een windmolen niet zonder gezondheidsrisico kan worden geplaatst is dat een gegeven waar niet aan voorbij mag worden gegaan, vanwege deze gewenste balans.
3.	We voorkomen zonnevelden in natuurgebieden en weidevogelgebieden.	Zie reactie bij nummer 1.	<p><u>Nieuwe randvoorwaarde nr. 1:</u> Plaatsing van zonnevelden in Natura 2000 gebieden, aangewezen weidevogelkern-</p>	

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Randvoorwaarden zonnevelden				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie in eerste aanleg	Bijgestelde randvoorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
			gebieden en ganzenrustgebieden is uitgesloten. Plaatsing van zonnevelden in de nabijheid ervan, mag de beschermde waarde van deze gebieden niet aantasten. <u>Nieuwe randvoorwaarde 2.</u> Plaatsing van zonnevelden in natuurgebieden (NNN en groene Contour) moet gepaard gaan met een versterking van lokale natuurwaarden.	
4.	We voorkomen zonnevelden in stiltegebieden.	Zie reactie bij nummer 1	Het begrip stiltegebieden komt in de nieuwe randvoorwaarden niet terug.	
5.	We plaatsen zonnevelden zoveel als mogelijk langs wegen, kanalen en spoorlijnen.	Erg vaag. Welke wegen dan? Juist in ons mooie buitengebied waar je over de wegen fietst, zou het weleens heel fout kunnen zijn om zonnevelden langs de weg te leggen. Daarnaast vragen wij ons af of dit criterium is benoemd vanwege de kosten. Wellicht is het aansluiten van zonnevelden op de infrastructuur langs wegen goedkoper dan op een plaats meer achteraf? Dit terwijl plaatsing meer achteraf wenselijk is vanwege het behoud van landschap. Die eventuele nuance komt in deze enquête niet naar voren.	<u>Nieuwe randvoorwaarde 5:</u> We plaatsen zonnevelden bij voorkeur langs snel- en provinciale wegen, kanalen en spoorlijnen.	De formulering is nauwelijks gewijzigd. Van 'zoveel als mogelijk' naar 'bij voorkeur'. Wij vinden dat je zonnevelden onzichtbaar moet inpassen en moet beseffen dat de wegen in de Kromme Rijnstreek vaak 'weggetjes' zijn die gebruikt worden door wandelaars en fietsers om te ontspannen. Ons advies: zet zonnevelden neer op plaatsen waar je ze niet ziet. Dat je dan een wat langere kabel moet trekken om ze aan te sluiten, is dan een gegeven. Als we kijken naar de bedragen die aan boeren per ha worden vergoed door initiatiefnemers, dan kan deze eventuele extra investering ook worden betaald.

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Randvoorwaarden zonnevelden				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie in eerste aanleg	Bijgestelde randvoorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
6.	We voorkomen plaatsing van zonnevelden in gebieden van De Nieuwe Hollandse Waterlinie.	Zie reactie bij nummer 1	<u>Nieuwe randvoorwaarde 3:</u> Plaatsing van zonnevelden in gebieden van cultuurhistorische waarden en binnen de Hollandse Waterlinie is alleen mogelijk als dit deze waarden niet aantast en bij voorkeur versterking van deze waarden oplevert.	Hoe en wanneer kunnen zonnevelden de waarden niet aantasten of versterken. Wees duidelijker door te zeggen dat het uitgesloten is (zie ook eerdere gelijklopende randvoorwaarden)
7.	We voorkomen plaatsing van zonnevelden op kwalitatief goede landbouwgrond zodat deze voor voedselproductie beschikbaar blijft.	Zie reactie bij nummer 1. Daarnaast lijkt het ons ook raadzaam om voor het plaatsen van zonnevelden geen (fruit-)bomen te rooien. Deze binden een aanzienlijke hoeveelheid CO2. Deze opmerking is mede ingegeven door onze ervaringen met het zonneveld vlakbij ons dorp (Groenedijkje). Daarvoor zijn ook bomen gerood.	<u>Nieuwe randvoorwaarde 6:</u> Bij het plaatsen van zonnevelden op agrarische percelen wegen we de agrarische waarden mee. We streven naar een goede balans tussen gewenste opwek van duurzame energie en de agrarische waarden. En we kijken of het plaatsen kan bijdragen aan de continuïteit van de agrarische bedrijven. Tot 2030 zal er maximaal 2% van de totale oppervlakte van de 4 gemeenten samen worden ingezet voor een zonneveld.	Er zijn experimenten waarbij doorzichtige zonnepanelen boven fruitbomen worden geplaatst met twee functies: <ul style="list-style-type: none"> - Hagelscherm - Duurzame energie Het lijkt ons aan te raden deze experimenten te volgen zodat je meer kunt inzetten op combinaties van functies en landbouwgrond niet inzet voor 'industriële gebruik' namelijk het opwekken van energie.
8.	We plaatsen zonnevelden zoveel mogelijk met een groene afzetting, zodat het zonneveld niet te nadrukkelijk aanwezig is.	Deze randvoorwaarde vinden wij te vaag: <ul style="list-style-type: none"> - Wat is zoveel mogelijk? - Wat is niet te nadrukkelijk? Wij hadden liever gezien dat er had bestaan: 'We plaatsen alleen zonnevelden met een groene afzetting van bomen of hagen zodat het zonneveld niet zichtbaar is.'	<u>Nieuwe randvoorwaarde 7</u> Bij het plaatsen van een zonneveld wordt de landschapskwaliteit ter plaatse, zoals ook weergegeven in het landschapsonwikkelingsplan, als uitgangspunt gehanteerd.	Deze randvoorwaarde zouden wij veel stelliger formuleren. Zie ons standpunt en advies in paragraaf 3.1.

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Randvoorwaarden zonnevelden				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie in eerste aanleg	Bijgestelde randvoorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
		Dit geeft wel de noodzakelijke duidelijkheid en stelt een duidelijk kader dat inwoners houvast geeft.		
9.	We plaatsen zonnevelden op een minimale afstand van 100 meter van woningen en tuinen.	Dit is sturend. Bewoners kunnen hier aangeven dat ze dit heel belangrijk vinden, maar dan weet je niet of bewoners 100 meter überhaupt acceptabel vinden. Wij zijn ervan overtuigd dat bewoners 100 meter veel en veel te weinig vinden. Door het belang van deze voorwaarde te laten scoren op een schaal van 1 tot 10, kom je daar dus niet achter.	<u>Nieuwe randvoorwaarde 8:</u> Bij het plaatsen van een zonneveld wordt hinder in de vorm van schitteringen, warmtereflectie en geluid voor de omgeving zoveel mogelijk voorkomen.	De formulering 'zoveel mogelijk voorkomen' is multi-interpretabel en daarom onwenselijk. Ons standpunt en advies is om bij de randvoorwaarden voor zonnevelden de woorden 'zoveel mogelijk' te schrappen.

4 Verschillenanalyse voorwaarden voor initiatiefnemer zonnevelden

4.1 Standpunt en advies Stichting Mooi 't Goy

In de eerdere versie werd geen verschil gemaakt in de set voorwaarden voor de initiatiefnemer van zonnevelden en de initiatiefnemer voor windmolens. In de bijgestelde versie van het werkdocument wordt dit onderscheid wel gemaakt.

Buitenlandse bedrijven kopen op grote schaal Nederlandse zonneparken op. De winsten en miljarden euro's subsidies verdwijnen naar het buitenland en dat zet kwaad bloed. Experts willen dat het kabinet ingrijpt. Medio januari van dit jaar was dit landelijk nieuws. Wij adviseren om juridisch te laten onderzoeken hoe met het stellen van goede afdwingbare randvoorwaarden kan worden gegarandeerd dat dit niet gaat gebeuren met de zonnevelden in de Kromme Rijnstreek. Wij sterk voorstander van lokale participatie en vinden het noodzakelijk om veel duidelijker te omschrijven waar daarmee wordt bedoeld. Is er sprake van lokale participatie als de grondeigenaar lokaal is of wordt er bedoeld dat 50% van de investering in lokale handen moet zijn? Met andere woorden: wat is lokaal en wat is participatie. Daarnaast vinden wij dat deze randvoorwaarde een uitsluitingsgrond zou moeten zijn en geen voorwaarde waarvoor een initiatiefnemer meer of minder punten kan scoren.

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Naast dit algemene standpunt en advies zijn in de 5^e kolom van onderstaande tabel ook detail standpunten en adviezen opgenomen.

Voorwaarden voor initiatiefnemer zonnevelden				
Nr.	Voorwaarden voor de exploitant	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarde	Onze eventuele reactie/standpunt
1.	De exploitant maakt inzichtelijk hoe 50% van de opbrengst ten goede komt aan de lokale gemeenschap.	Graag horen wij van u wat u verstaat onder opbrengst en wat u verstaat onder lokale gemeenschap.	<u>Nieuwe voorwaarde 1.</u> De lokale gemeenschap moet profiteren van een energieproject. De initiatiefnemer laat zien hoe hij voor zorg draagt. We streven naar minimaal 50% lokaal eigenschap, op een manier dat alle inwoners hier financieel in kunnen participeren. De financiële participatie wordt bij voorkeur middels een coöperatieve vereniging vorm gegeven	Wij vinden het noodzakelijk om de lokale participatie veel duidelijker te omschrijven. Is er sprake van lokale participatie als de grondeigenaar lokaal is of wordt er bedoeld dat 50% van de investering in lokale handen moet zijn?
2.	De exploitant stelt een participatieplan op en geeft aan hoe inwoners worden betrokken en welke invloed zij hebben.	Wij vinden dat participatie van inwoners verplicht zou moeten zijn. Dus niet een puntencategorie, maar een randvoorwaarde om een vergunning te kunnen aanvragen. Zie in dat verband ook ons verzoek om ons te ondersteunen bij het opzetten van een energiecoöperatie 't Goy. Wij hebben gezien dat dit ook het standpunt van 'Opgewekt Houten' is en wij kunnen ons daar helemaal in vinden.	<u>Nieuwe voorwaarde 2.</u> De initiatiefnemer laat zien hoe omwonenden zo optimaal mogelijk worden betrokken en laat zien hoe hij de inbreng van de omwonende heeft verwerkt. Omwonenden zijn in ieder geval degenen waarvan het perceel grenst aan het zonneveld en degenen die zicht hebben op het zonneveld. Dit kan ook buiten de gemeentegrens zijn.	Wat ons opvalt is de initiatiefnemer moet laten zien hoe hij zijn omgeving heeft betrokken, maar dat niet wordt gewogen of de omgeving van mening is dat zij daadwerkelijk betrokken zijn en dat zij zijn gehoord.
3.	De exploitant zorgt er voor dat de huidige bodemkwaliteit niet achteruit gaat.	Naar ons weten is er nog weinig ervaring met het effect van langdurige plaatsing van zonnepanelen op landbouwgronden. Alleen de opmerkingen dat de exploitant ervoor moet zorgen dat de bodemkwaliteit niet achteruit gaat lijkt onvoldoende. De exploitant zal ook moeten aangeven hoe hij dit gaat waarborgen.	<u>Nieuwe voorwaarde 6:</u> De bodemkwaliteit (chemisch, biologisch en hydrologisch) wordt voor installatie en ontmanteling van de installatie onderzocht. Dit mag na ontmanteling van de installatie niet achteruit zijn gegaan of moet binnen een jaar weer op oorspronkelijk niveau zijn gebracht.	Is dit een intentie of moet het onderdeel zijn van het plan. En hoe borg je dat er aan het einde voldoende geld beschikbaar is voor de herstelactie die nodig is?

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Voorwaarden voor initiatiefnemer zonnevelden				
Nr.	Voorwaarden voor de exploitant	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarde	Onze eventuele reactie/standpunt
4.	De exploitant van zonnevelden of windmolens houdt zich bij plaatsing aan de 'Gedragscode zon op land' van Holland Solar of de 'Gedragscode Wind op Land' van NWEA en NLVOW.	Geen reactie.	<u>Nieuwe voorwaarde 3:</u> De initiatiefnemer houdt zich bij plaatsing aan de Gedragscode zon op land van Holland Solar.	
5.	De exploitant ruimt na ontmanteling de materialen op. Deze worden zoveel mogelijk gerecycled.	Geen reactie.	<u>Nieuwe voorwaarde 5</u> De bodem wordt na ontmanteling weer geschikt gemaakt voor een volgende bestemming (bv. Agrarisch). De exploitant ruimt na ontmanteling de materialen op en deze worden zoveel mogelijk gerecycled.	Logische voorwaarde. Zou o.i. ook uitsluitingsgrond moeten zijn als een exploitant dit niet zou doen. Vraag is hoe je als lokale overheid je ervan verzekert dat bij faillissement van de exploitant deze actie wordt uitgevoerd.
6.	De exploitant zorgt er na ontmanteling voor dat de grond weer bruikbaar is voor andere bestemmingen	Geen reactie.	Zie nieuwe randvoorwaarde 5 hierboven.	Deze voorwaarden kan wel inhouden dat de agrarische bestemming na beëindiging van het zonnepark een andere bestemming krijgt. Moet het niet als voorwaarden zijn dat na ontmanteling de bestemming terug gaat naar agrarisch?
			<u>Nieuwe voorwaarde 4</u> Bij ieder project wordt een natuurtoets uitgevoerd om de mogelijke schadelijke effecten van het project op de natuur in beeld te brengen.	
			<u>Nieuwe voorwaarde 7</u> Het zonneveld wordt op een goede manier landschappelijk ingepast. Bijvoorbeeld	Deze poging om aan de feedback van inwoners en andere stakeholders tegemoet te komen waarden wij zeker,

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Voorwaarden voor initiatiefnemer zonnevelden				
Nr.	Voorwaarden voor de exploitant	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarde	Onze eventuele reactie/standpunt
			door een zo laag mogelijk opstelling of voorzien van een groene omheining, bestaande uit gebiedseigen plantensoorten, zodat het zonneveld niet te nadrukkelijk aanwezig is in het landschap en waarbij aangesloten wordt bij lokale landschappelijke waarden.	maar wij vinden nog wel (zie ook onze eerdere reacties) dat dit veel stelliger zou moeten. Nu nog te vaag en te kwalitatief. Dit biedt onvoldoende zekerheid.

5 Verschillenanalyse voorwaarden windmolens

5.1 Standpunt en advies Stichting Mooi 't Goy

In paragraaf 2 zijn we al uitgebreid ingegaan op de minimale afstand. Voor dat onderwerp verwijzen we naar deze paragraaf en de 5^e kolom van onderstaande tabel. Hetgeen bij paragraaf 3.1 is opgenomen over de aard van de voorwaarden, geldt ook voor de voorwaarden die bij windmolens worden gesteld.

Windmolens				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
1.	We voorkomen plaatsing van windmolens in gebieden met cultuurhistorie, archeologie, Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten.	Goed om te vragen, maar stel nu dat inwoners de afweging moeten maken: in een gebied met deze waarden dan wel vlak bij ons huis? Dat vraagstuk komt met deze vorm van enquêtes niet naar voren	<u>Nieuwe voorwaarde 1.</u> Plaatsing van windmolens is uitgesloten in Natura 2000 gebieden, natuurgebieden (NNN en Groene Contour) en Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Plaatsing van windmolens in de nabijheid ervan, mag de beschermde waarden van deze gebieden niet aantasten. <u>Nieuw voorwaarde 2.</u>	Ons valt de stellige formulering op en wij merken op dat het niet plaatsen van windmolens in het Nationaal Park er toe leidt dat de druk om windmolens in het dichtbevolkte (relatief b.v. in vergelijking met de IJsselmeer-polders) overige buitengebied van de Kromme Rijnstreek te plaatsen, toeneemt. Is dit gebied wettelijk be-

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Windmolens				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
			We voorkomen plaatsing van windmolens in gebieden met cultuurhistorische waarden (zoals Langbroekerweteringgebied en Limes) en houden rekening met het effect op beschermde stads- en dorpsgezichten (zoals aanzicht en bestaande richtlijnen).	schermde of is dit een keus van de gemeente Utrechtse Heuvelrug die door de andere gemeenten is overgenomen?
2.	We plaatsen windmolen zoveel mogelijk langs wegen, kanalen, spoorlijnen, verkeersknooppunten en industrieterreinen.	Op het eerste gezicht een mooie voorwaarde. Maar plaatsen langs het Amsterdam-Rijn kanaal kan weleens heel dicht bij een dorpskern zijn. Helpt het nu echt om dit criterium op te nemen?	<p><u>Nieuwe voorwaarde 3.</u> We plaatsen windmolens bij voorkeur langs snelwegen (A12, A27) en kanalen (het Amsterdam-Rijn kanaal).</p> <p><u>Nieuwe voorwaarde 4.</u> We plaatsen windmolens zoveel mogelijk geclusterd en in lijn gebracht met landschappelijke structuren.</p>	<p>Wij herhalen onze reactie en merken op dat er met onze feedback niets is gedaan.</p> <p>Veel insprekers hebben opgenomen dat dit b.v. het Amsterdam-Rijn kanaal vooral zichtbaar is op een kaart. Een kanaal is dus eigenlijk veel minder een landschappelijke structuur dan je zou denken.</p> <p>Dit lijkt in combinatie met nr. 1 sturend wat betreft locaties (die al langer op het oog zijn), maar gaan voorbij aan bezwaren die er ook zijn wat betreft plaatsing langs het kanaal en waar dit minder wenselijk is. De belangrijkste voorwaarde is een veilige afstand (10x turbinehoogte) tot bebouwing. V</p>
3.	De afstand van een windmolen tot woningen, geluidsgevoelige objecten	Dit is sturend. Bewoners kunnen hier aangeven dat ze dit heel belangrijk	<u>Nieuwe voorwaarde 5.</u> Zoekzonen (globale gebieden) voor windmolens worden gekozen op basis	Uit de nieuwe formulering blijkt dat het project erg geschrokken is van de

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Windmolens				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
	en beoogde woningbouwlocaties bedraagt minimaal 400 meter.	vinden, maar dan weet je niet of bewoners 400 meter überhaupt acceptabel vinden. Wij zijn ervan overtuigd dat bewoners 400 meter veel en veel te weinig vinden. Door het belang van deze voorwaarde te laten scoren op een schaal van 1 tot 10, kom je daar dus niet achter.	van de in januari 2021 geldende wetgeving. In de praktijk zal bij het aanwijzen van zoekzones de afstand van een windmolen tot de bebouwde kom en beoogde woningbouwlocaties minimaal 400 meter bedragen op grond van verwachte geluidshinder. De afstand kan voor een specifieke locatie in de toekomst wijzigen. Ook toekomstige wijzingen in wetgeving in het kader van gezondheid kunnen de afstand van een specifieke locatie voor een windmolen tot een geluidsgevoelige gebouwen mogelijk doen veranderen. We accepteren daarmee dat windmolens altijd een vorm van hinder zullen geven op de omgeving.	<p>grote kritiek op de norm van 400 meter. De nieuwe formulering poogt overduidelijk de wind uit de zeilen te nemen van bewoners of belangenvertegenwoordigers die de gezondheid van inwoners op nummer 1 zetten.</p> <p>Wij van Stichting Mooi 't Goy hebben aanwijzingen dat er nu al door initiatiefnemers gretig wordt gekeken naar de zoekgebieden rondom 't Goy. De gesprekken lopen al. We zijn ervan overtuigd dat de 400 meter-norm in de toekomst zal wijzigen. Maar dan is het voor 't Goy te laat!</p> <p>De druk om windmolens te realiseren en de bij de initiatieven behorende vergoeding voor landeigenaren lijken aantrekkelijk voor de betrokken partijen, maar gaan voorbij aan de gezondheidsaspecten en de impact van de molens op het gebied en de bewoners die hinder gaan ondervinden. Daarbij wordt er ook geen koppeling gelegd met reeds gerealiseerde projecten waardoor je de zwaarte van de belasting van de Kromme Rijnstreek gaat concentreren. De energie transitie moet iets zijn van het hele gebied en kan niet afgewenteld worden op</p>

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Windmolens				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
				een beperkte hoek door alle uitsluitingen en beperkingen.
4.	We voorkomen dat een windmolen tussen dorpskernen komt te staan.	We zijn benieuwd wat hier wordt bedoeld. Mogen de windmolens bijvoorbeeld niet tussen de dorpskernen van 't Goy – Schalkwijk en of 't Goy en Werkhoven komen? Zonder nadere toelichting weet je als inwoner eigenlijk niet waar je je mening over geeft.	Deze voorwaarde is niet meer opgenomen. Wij adviseren om deze voorwaarde weer op te nemen.	Door deze voorwaarde niet meer op te nemen ontstaat o.a. een zoekgebied tussen 't Goy en Werkhoven. Het gegeven dat deze randvoorwaarde zonder toelichting is verdwenen, versterkt onze gedachte dat er allang met initiatiefnemers wordt gesproken en dat het beleid in de lijn als voorstel wordt gebracht.
5.	We zorgen voor goede aansluiting op het elektriciteitsnetwerk.	Hier is iedereen uiteraard 100% voor. Het heeft dus geen enkele toegevoegde waarde om dit aan bewoners voor te leggen. Dat dit toch gebeurt, versterkt het gevoel dat dit inspraak om de inspraak is.	<u>Nieuwe voorwaarde 8.</u> Bij de plaatsing van windmolens streven we naar optimale efficiëntie bij aansluiting op het stroomnet. Daarbij wordt ook gekeken naar de balans tussen de opwek van windenergie en de opwek van zonne-energie.	Dit lijkt een heel logische voorwaarde en daar kan je op het eerste gezicht niet op tegen zijn. Het leidt er echter in de Kromme Rijnstreek toe dat 't Goy het episch centrum wordt. De gemeenten Bunnik en Utrechtse Heuvelrug wentelen daarmee hun opgaven af op Houten. De opgave van de KRS moet evenwichten over de vier gemeenten worden verdeeld.
			<u>Nieuwe voorwaarde 6.</u> Bij de plaatsing van windmolens geldt de wettelijke geluid-eis van maximaal gemiddeld 47DB overdag en maximaal gemiddeld 41 DB in de nacht.	Zie ook onze reactie bij nieuwe voorwaarde nummer 5. Het grote probleem bij deze voorwaarde is 'gemiddeld'. Als straks de rotor start: wat is dan het geluid? Wij stellen voor dat er een hard maximum geldt en bij overschrijding van dit (meetbare) niveau de molen onmiddellijk wordt uitgeschakeld. Dit zorgt ervoor dat het laag houden van

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Windmolens				
Nr.	Eerste opzet randvoorwaarden	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarden	Onze eventuele reactie/standpunt
				het geluidsniveau ook de zorg is van de exploitant en niet van de omwonende.
			<u>Nieuwe voorwaarde 7.</u> Bij de plaatsing van windmolens gelden de wettelijke eisen ter voorkoming van slagschaduw op slagschaduwgevoelige gebouwen (zoals woningen).	Deze voorwaarde voegt niets toe. Dit is reeds onderdeel van de vergunningaanvraag.
			<u>Nieuwe voorwaarde 9</u> Bij ieder project zijn de wettelijke regels van kracht zoals een natuurtoets om de mogelijk schadelijke effecten in beeld te brengen van windmolens voor de natuur/populaties en in kaart brengen van archeologische waarden.	

6 Verschillenanalyse voorwaarden voor initiatiefnemer windmolens

6.1 Standpunt en advies Stichting Mooi 't Goy

In de eerdere versie werd geen verschil gemaakt in de set voorwaarden voor de initiatiefnemer van zonnenvelden en de initiatiefnemer voor windmolens. In de bijgestelde versie van het werkdocument wordt dit onderscheid wel gemaakt.

Voorwaarden voor initiatiefnemer windmolens				
Nr.	Voorwaarden voor de exploitant	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarde	Onze eventuele reactie/standpunt
1.	De exploitant maakt inzichtelijk hoe 50% van de opbrengst ten goede komt aan de lokale gemeenschap.	Graag horen wij van u wat u verstaat onder opbrengst en wat u verstaat onder lokale gemeenschap.	<u>Nieuwe voorwaarde 1.</u> De lokale gemeenschap moet profiteren van een energieproject. De initiatiefnemer laat zien hoe hij hier voor zorg draagt. Wij streven naar minimaal 50% lokaal eigenaarschap, op een manier dat alle inwoners hier financieel in kunnen participeren. De financiële participatie wordt bij voorkeur middels een coöperatieve vereniging vorm gegeven.	Wij vinden het noodzakelijk om de lokale participatie veel duidelijker te omschrijven. Is er sprake van lokale participatie als de grondeigenaar lokaal is of wordt er bedoeld dat 50% van de investering in lokale handen moet zijn?
2.	De exploitant stelt een participatieplan op en geeft aan hoe inwoners worden betrokken en welke invloed zij hebben.	Wij vinden dat participatie van inwoners verplicht zou moeten zijn. Dus niet een puntencategorie, maar een randvoorwaarde om een vergunning te kunnen aanvragen. Zie in dat verband ook ons verzoek om ons te ondersteunen bij het opzetten van een energiecoöperatie 't Goy. Wij hebben gezien dat dit ook het standpunt van 'Opgewekt Houten' is en wij kunnen ons daar helemaal in vinden.	<u>Nieuwe voorwaarde 2.</u> De initiatiefnemer laat zien hoe omwonenden zo optimaal mogelijk worden betrokken en laat zien hoe hij de inbreng van omwonenden heeft verwerkt. Omwonenden zijn degene die op een afstand van 10x de tiphoogte van windmolens wonen. Dit kan ook buiten de gemeentegrens zijn.	Wat ons opvalt is de initiatiefnemer moet laten zien hoe hij zijn omgeving heeft betrokken, maar dat niet wordt gewogen of de omgeving van mening is dat zij daadwerkelijk betrokken zijn en dat zij zijn gehoord.
3.	De exploitant zorgt er voor dat de huidige bodemkwaliteit niet achteruit gaat.	Naar ons weten is er nog weinig ervaring met het effect van langdurige plaatsing van zonnepanelen op landbouwgronden.	Deze voorwaarde komt enigszins terug in de nieuwe voorwaarde 5. Er worden geen	Het lijkt logisch om ook hier te eisen dat de bodemkwaliteit niet achteruit gaat.

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

Voorwaarden voor initiatiefnemer windmolens				
Nr.	Voorwaarden voor de exploitant	Onze reactie	Bijgestelde voorwaarde	Onze eventuele reactie/standpunt
		Alleen de opmerkingen dat de exploitant ervoor moet zorgen dat de bodemkwaliteit niet achteruit gaat lijkt onvoldoende. De exploitant zal ook moeten aangeven hoe hij dit gaat waarborgen.	eisen in die nieuwe voorwaarde 5 geen eisen gesteld aan de bodemkwaliteit.	
4.	De exploitant van zonnenvelden of windmolens houdt zich bij plaatsing aan de 'Gedragscode zon op land' van Holland Solar of de 'Gedragscode Wind op Land' van NWEA en NLVOW.	Geen reactie.	<u>Nieuwe voorwaarde 4.</u> De initiatiefnemer van windmolens houdt zich bij plaatsing aan de 'gedragscode wind op land' van NWEA en NLVOW.	
5.	De exploitant ruimt na ontmanteling de materialen op. Deze worden zoveel mogelijk gerecycled.	Geen reactie.	<u>Nieuwe voorwaarde 5.</u> De exploitant ruimt na ontmanteling de materialen op. Deze worden zoveel mogelijk gerecycled. De exploitant zorgt er na ontmanteling voor dat de grond weer bruikbaar is voor in principe de oorspronkelijke bestemming.	Zie ook eerdere opmerking over waarborg dat ontmanteling ook financieel is geborgd. Wat als materialen niet gerecycled kunnen worden en dus zeer vervuילend zijn? En wat te doen met de afvalberg (niet-recyclebare bladen) is dat de toekomstige afvalhoop wat we hopen door te schuiven naar de volgende generatie?
6.	De exploitant zorgt er na ontmanteling voor dat de grond weer bruikbaar is voor andere bestemmingen.	Geen reactie.	Komt terug in nieuwe voorwaarde 5.	
			<u>Nieuwe voorwaarde 3</u> De initiatiefnemer werkt aan een gesocialiseerde grondvergoeding voor windmolens.	De overlast als gevolg van windmolens is voor een veel grotere cirkel enorm. De nemarken kent regels voor compensatie

Verschillenanalyse, Standpunt/Advies van Stichting Mooi 't Goy

Versie 5 februari 2021

<i>Voorwaarden voor initiatiefnemer windmolens</i>				
<i>Nr.</i>	<i>Voorwaarden voor de exploitant</i>	<i>Onze reactie</i>	<i>Bijgestelde voorwaarde</i>	<i>Onze eventuele reactie/standpunt</i>
			Dat betekent dat minimaal alle grondeigenaren op de naastgelegen percelen een vergoeding krijgen en niet alleen de eigenaar van het perceel waar de molen geplaatst wordt.	van waardeverlies van woningen in een grotere kring. Ons standpunt is dat een veel ruimere kring van grondeigenaren zou moeten worden gecompenseerd (tot b.v. 10 x de turbinehoogte).
			<u>Nieuwe voorwaarde 6.</u> De initiatiefnemer zorgt er voor dat de overlast voor omwonenden en de natuur zo goed als mogelijk worden beperkt en gezondheidsschade wordt voorkomen.	Wij vinden deze nieuwe voorwaarde onvoldoende SMART ¹ geformuleerd. Wij stellen voor: De initiatiefnemer garandeert dat er geen overlast is voor omwonenden (binnen een andere te bepalen straal) en garandeert dat er geen gezondheidsschade is voor inwoners binnen een straal van 10x de tiphoogte van de molen en dat geluidsnormen niet worden overschreden.

¹ SMART: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden